

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Mike Hedges AS, Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

26 Chwefror 2025

Annwyl Mike

Bil Deddfwriaeth (Gweithdrefn, Cyhoeddi a Diddymiadau) (Cymru)

Rwy'n ddiolchgar i aelodau'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'ch staff cefnogol, am ystyried y Bil. Mae'r Llywodraeth hefyd yn ddiolchgar i'r rhanddeiliaid a'r personau eraill â budd yn y mater am eu hamser yn helpu i ddatblygu'r Bil cyn ei gyflwyno, ac i'r rheini a roddodd dystiolaeth i'r Senedd yn ystod Cyfnod 1.

Rwy'n falch o weld fod y cynigion yn y Bil yn cael eu croesawu a bod y Pwyllgor yn credu y bydd tri phrif ddiben y Bil yn cael effaith gadarnhaol ar hygyrchedd cyfraith Cymru. Mae'r Pwyllgor wedi dod i'r casgliad y dylai'r Senedd gytuno i egwyddorion cyffredinol y Bil, ac rwy'n edrych ymlaen at barhau i weithio'n adeiladol gyda'r Pwyllgor ac Aelodau'r Senedd os yw'r Bil hwn yn mynd yn ei flaen.

Mae'r Pwyllgor wedi gwneud saith argymhelliad i'r Llywodraeth, ac mae'r llythyr hwn yn rhoi fy ymateb iddynt.

Argymhelliad 2: Dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o ystyriaeth i gynnal adolygiad ôl-ddeddfwriaethol o'r Bil, os daw'n ddeddf, hanner ffordd drwy'r Seithfed Senedd, ac o ganlyniad, dylai ystyried cyflwyno gwelliant i'r Bil i gynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol cynnal adolygiad o'r fath.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Cyfrwng i ddiwygio deddfwriaeth arall yw'r Bil hwn. Mae'n diddymu darpariaethau mewn deddfiadau eraill nad ydynt o unrhyw ddefnydd na budd ymarferol mwyach. Mae'n gwneud mân ddiwygiadau i ddarpariaethau presennol Deddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019. Wrth gwrs, mae hefyd yn gwneud diwygiadau mwy arwyddocaol i Ddeddf 2019 gan gynnwys

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Cwnsler.Cyffredinol@llyw.cymru
correspondence.Counsel.General@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

codeiddio a moderneiddio trefniadau gweithdrefnol a dulliau cyhoeddi deddfwriaeth Cymru. Unwaith y bydd y newidiadau hynny mewn grym, bydd y Bil (neu'r Ddeddf fel y bydd erbyn hynny) wedi cyflawni ei phwrpas. Ni fydd unrhyw beth ar ôl i'w adolygu. Nid yw'r Llywodraeth, felly, yn cefnogi adolygiad o'r Bil hwn ei hun.

Serch hynny, rydym yn gweld gwerth mewn deall a yw Rhan 2A o Ddeddf 2019 (yn enwedig) yn gweithio fel rydym i gyd yn ei ddisgwyl, gan gynnwys y ffordd y mae'r Atodlenni 1A, 1B ac 1C newydd yn gweithredu. Rydym hefyd yn nodi argymhellion 5 a 6 o adroddiad y Pwyllgor a chan ddibynnu a yw'r Pwyllgor Busnes yn derbyn y rhain ai peidio, a pha bryd y cânt eu hystyried, mae'n bosib y bydd Senedd a Llywodraeth ddilynol o'r farn y bydd angen newid deddfwriaethol pellach.

Rydym hefyd yn ymwybodol bod y Ddeddf ar ddehongli a gweithredu deddfwriaeth eisoes wedi bod yn destun amryw o ddiwygiadau, a bydd y Bil yn effeithio'n helaeth ar hynny ymhellach. Mae'n bosib y bydd Llywodraeth ddilynol o'r farn y byddai cydgrynhoi Deddf 2019 yn brosiect priodol, os yw'r adnodd ar gael, mewn rhaglen bellach i wella hygyrchedd y gyfraith.

Felly, yn hytrach nag ymrwymo Llywodraeth sydd eto i ddod i adolygu Deddf na fydd iddi unrhyw werth ymarferol ar ôl iddi wneud y diwygiadau a nodir, efallai y bydd y Llywodraeth a'r Senedd nesaf am ystyried a fyddai adolygiad o Ran 2A o Ddeddf 2019 yn ddefnyddiol fel rhan o unrhyw ystyriaeth o ddiwygio deddfwriaethol pellach.

Argymhelliad 3: Dylai Llywodraeth Cymru ystyried sut y gellid gwneud darpariaeth ddeddfwriaethol fel ei bod yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud offerynnau mewn modd amserol i gywiro offerynnau statudol y mae'n derbyn eu bod yn ddifffgiol, ac mewn ymateb i'r Pwyllgor, dylai nodi manylion a chanlyniad yr ystyriaeth honno.

Ymateb: Gwrthod

Mae'r Llywodraeth yn gwbl ymroddedig i sicrhau bod deddfwriaeth yn hawdd ei deall ac yn sicr ei heffaith. Ond mae yna adegau pan fydd camgymeriadau yn digwydd mewn deddfwriaeth sylfaenol ac mewn is-ddeddfwriaeth. Pryd bynnag a sut bynnag y caiff y rhain eu nodi, bydd y Llywodraeth yn mynd ati i ystyried natur y camgymeriad a'i effaith debygol. Ambell dro gellir ei adael, a thro arall (a chan ddibynnu a yw'r ddeddfwriaeth wedi ei gwneud ai peidio) efallai y bydd slip cywiro yn ffordd briodol o ddelio â'r mater neu efallai y bydd angen diwygio.

O ran offerynnau statudol¹ sydd wedi eu gwneud gan Weinidogion Cymru:

- pan fydd slip cywiro i'w gyhoeddi i gywiro camgymeriad, mater i'r Cofrestrydd OSau yw gwneud hynny ac fel y gŵyr y Pwyllgor, bydd y Cofrestrydd OSau yn gwneud hynny pan fydd amser yn caniatáu.
- pan fydd diwygiad i'w wneud, rhaid penderfynu ar y dull cywiro mwyaf priodol ac effeithiol. Mae prydlongdeb yn un ffactor, ond mae angen ystyried amryw o faterion eraill hefyd. Mae'r rhain yn cynnwys y goblygiadau o ran adnoddau, gan gynnwys cost llunio offerynnau diwygio unigol, neu os oes newidiadau eraill yn cael eu hystyried, a fyddai hi'n fwy addas cynnwys y diwygiad gyda'r rheini.

¹ gan gydnabod mai un ffordd o wneud is-ddeddfwriaeth yw hyn

O ran offerynnau statudol eraill sy'n cael eu gosod gerbron y Senedd, efallai nad ydynt yn cael eu gwneud gan Weinidogion Cymru yn unig (offerynnau ar y cyd, er enghraifft) neu efallai eu bod yn cael eu gwneud gan Ei Fawrhydi yn y Cyfrin Gyngor.

O ystyried yr amrywiadau helaeth hyn nid yw'r Llywodraeth o'r farn ei bod yn briodol cynnwys darpariaeth ddeddfwriaethol (naill ai yn y Bil hwn neu drwy ddulliau deddfwriaethol eraill) i ragnodi amserlen neu i osod dyletswydd gyffredinol i ddiwygio camgymeriad mewn deddfwriaeth sylfaenol neu mewn is-ddeddfwriaeth "mewn modd amserol".

Serch hynny, hoffwn sicrhau'r Pwyllgor unwaith eto fy mod yn cydnabod y pryderon sylfaenol sydd wedi arwain at yr argymhelliad hwn, ac fe fydd y Pwyllgor yn ymwybodol fy mod yn cymryd camau i ddelio â'r ymrwymïadau sydd eto i'w cyflawni.

Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru, bob 12 mis, osod adroddiad gerbron y Senedd yn nodi'r cynnydd y mae'n ei wneud tuag at gywiro offerynnau statudol y mae'n derbyn eu bod yn ddiffygiol.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae'r Llywodraeth yn ymateb i bob adroddiad gan y Pwyllgor, gan nodi ei barn ar y pwyntiau sy'n codi pan ofynnir iddi wneud hynny. Bydd yr adroddiadau hynny yn cynnwys amserlen ddangosol ar gyfer unrhyw gywiriadau y cytunir arnynt, os oes modd rhoi'r wybodaeth honno ar y pryd. Efallai na fydd modd gwneud hyn bob tro, megis os nad oes yna eisoes fwrriad i gyflwyno offeryn pellach. Pan gaiff offeryn sy'n gwneud cywiriadau (ymysg materion eraill) ei osod, dylai'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r offeryn egluro hynny. Mae'r Llywodraeth yn fodlon, felly, fod y Senedd yn derbyn gwybodaeth amserol am gywiro offerynnau statudol.

Rwyf wedi sôn wrth y Pwyllgor am yr "offeryn diwygio omnibws" y mae'r Llywodraeth yn bwriadu ei gyflwyno cyn toriad yr haf, i ymdrin â rhai camgymeriadau mewn offerynnau statudol. Byddaf yn ysgrifennu atoch cyn hir i roi rhagor o fanylion am yr hyn y mae disgwyl i'r offeryn ei gynnwys.

Unwaith y mae'r offeryn hwnnw wedi ei wneud, byddaf yn ystyried a yw'n ddull effeithiol ac effeithlon o ymateb i gywiriadau os nad oes dull arall o'u gwneud ar unwaith. Mae'n bosib y bydd y Llywodraeth yn mabwysiadu'r dull hwn o bryd i'w gilydd er mwyn osgoi bod camgymeriadau y credwn fod angen eu cywiro yn parhau heb unrhyw amserlen glir i'w datrys. Fodd bynnag, nes inni orffen ystyried hynny, nid oes modd dweud a fydd offerynnau omnibws pellach yn ddefnyddiol.

Mae'n bosib y byddwn yn defnyddio'r adroddiad blynyddol ar hynt y rhaglen i wella hygyrchedd y gyfraith i adrodd am unrhyw ddatblygiadau o bwys mewn perthynas â chywiro offerynnau statudol.

Argymhelliad 7: Dylai Llywodraeth Cymru esbonio pam nad yw darpariaethau'r Bil mewn perthynas ag Argraffydd y Brenin ar gyfer Cymru yn adlewyrchu'r trefniadau a nodir yn Neddf yr Alban 1998 a Deddf Dehongli a Diwygio Deddfwriaethol (Yr Alban) 2010, lle y mae Argraffydd y Brenin ar gyfer yr Alban yn bodoli fel rôl ar wahân i rôl Argraffydd Deddfau Seneddol y Brenin.

Ymateb: Derbyn

Mae'r Pwyllgor wedi gwrandao ar dystiolaeth ar y mater hwn gan y Llywodraeth a chan Argraffydd y Brenin a'i dîm, fel y mae adroddiad y Pwyllgor yn nodi. Mae'r Llywodraeth

hefyd wedi egluro mai bwriad y rhannau 2A a 2B newydd yw codeiddio a moderneiddio'r trefniadau deddfu presennol i adlewyrchu realiti datganoli ac arferion y dydd.

Pan gyflwynodd Llywodraeth y DU Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 ac yna Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ni wnaeth ddarpariaeth ar gyfer "Argraffydd y Brenin ar gyfer Cymru". Nid yw'r Breinlythyrau ar gyfer penodi Argraffydd Deddfau Seneddol y Brenin wedi eu newid ychwaith i adlewyrchu "deddfwriaeth Cymru". Yn ymarferol, nid yw hyn wedi effeithio ar y modd y cyhoeddir offerynnau statudol, Mesurau, na Deddfau Senedd Cymru bellach. Mae trefniadau cyfansoddiadol yr Alban (ac yn wir, Gogledd Iwerddon) yn rhagflaenu'r trefniadau datganoli a gyflwynwyd ar gyfer Cymru a'r Alban ym 1998/1999, ac felly dim ond adlewyrchu'r trefniadau hynny o ran cyhoeddi deddfwriaeth a wnaeth Deddfau 1998 Cymru a'r Alban.

Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth eglur gan Argraffydd y Brenin a Chyfarwyddwr Digidol yr Archifau Gwladol nad oes unrhyw wahaniaethau ymarferol, o ran y broses o gyhoeddi deddfwriaeth na'r ffordd y mae defnyddwyr yn cyrchu deddfwriaeth, rhwng trefniadau'r Alban a'r trefniadau ar gyfer Cymru sy'n cael eu codeiddio yn awr. Fel y dyfynnir ym mharagraff 138 o adroddiad y Pwyllgor, *"the practical arrangements are equivalent"*.

Rwy'n fodlon, felly, fod y Bil yn mabwysiadu'r dull cywir.

Argymhelliad 8: Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu asesiad o unrhyw oblygiadau ariannol sy'n deillio o adlewyrchu'r trefniadau a nodir yn Neddf yr Alban 1998 a Deddf Dehongli a Diwygio Deddfwriaethol (Yr Alban) 2010, lle y mae Argraffydd y Brenin ar gyfer yr Alban yn bodoli fel rôl ar wahân i rôl Argraffydd Deddfau Seneddol y Brenin.

Ymateb: Gwrthod

Nid yw'r Llywodraeth nac Argraffydd y Brenin (na'r Archifau Gwladol) o'r farn bod angen i'r trefniadau yn y Bil "adlewyrchu" trefniadau'r Alban. O ganlyniad, ni fydd y Llywodraeth yn mynd ati i ddatblygu gwerthusiad ariannol o fodel nad yw'n cael ei ddatblygu.

Argymhelliad 9: Dylid diwygio'r Bil i roi "Clerc y Senedd" yn lle'r cyfeiriadau at "Clerc Senedd Cymru", yn unol ag adran 26(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Ymateb: Derbyn

Er nad ydym o'r farn bod angen y newidiadau hyn, rwy'n bwriadu cyflwyno gwelliannau i'r Pwyllgor cyfrifol eu hystyried yng Nghyfnod 2.

Argymhelliad 10: Dylai Llywodraeth Cymru nodi pa asesiad y mae wedi'i wneud o effaith ei phenderfyniad arfaethedig i symud i ffwrdd o'r fformat dwy golofn ar gyfer offerynnau statudol Cymreig ar y Gymraeg; a dylai gadarnhau a yw wedi ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg ar y cynnig hwn.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Bydd y Pwyllgor yn cofio llythyr fy rhagflaenydd at y Llywydd a oedd yn nodi rhai o'r newidiadau rydym yn eu hystyried o ran fformat a gwedd deddfwriaeth Gymreig. Gwella hygyrchedd deddfwriaeth, yn y ddwy iaith, yw'r man cychwyn, heb anfantais i'r naill iaith na'r llall. Hoffwn atgoffa'r Pwyllgor hefyd fod y Llywodraeth hon yn cymryd camau rhagweithiol i ehangu'r Gymraeg fel iaith y gyfraith.

Bydd y Llywodraeth yn gwneud y penderfyniad terfynol ynglŷn â fformat a gwedd offerynnau statudol Cymreig drwy drafod â'r cyhoeddwr deddfwriaeth; yn yr achos hwn mae hynny'n golygu'r Tîm Deddfwriaeth yn yr Archifau Gwladol (sy'n adrodd i Argraffydd y Brenin) a fydd hefyd yn gweithio gyda'r consesiynydd cyhoeddi (Y Llyfrfa ar hyn o bryd) ar y newidiadau hyn.

Er bod y Llywodraeth yn ffafrio disodli'r fformat dwy golofn â fformat sy'n fwy tebyg i'r hyn a ddefnyddir ar gyfer Deddfau Senedd Cymru² ar hyn o bryd (h.y. testun Cymraeg a Saesneg bob yn ail dudalen), rydym yn awyddus i ystyried cipolygon i'r ffordd y mae defnyddwyr yn cyrchu deddfwriaeth (a deddfwriaeth ddwyieithog yn arbennig) a'u hanghenion. Cyn hir, felly, byddwn yn trafod â'r Archifau Gwladol eu hymchwil defnyddwyr ddiweddar a'r hyn y gall ei ddweud wrthym am ymddygiad defnyddwyr. Mae'n bosibl y bydd y profiad o'r ffordd y mae defnyddwyr yn cyrchu fersiynau pdf o Ddeddfau yn arbennig o ddefnyddiol, o ystyried bod testunau Cymraeg a Saesneg deddfwriaeth sylfaenol ddwyieithog yn ymddangos bob yn ail dudalen. Byddwn yn ystyried goblygiadau'r casgliadau hynny ac yn rhoi diweddariad i'r Senedd ar y camau nesaf tebygol a'r amserlen debygol (os yw'n hysbys).

Nes inni gael y trafodaethau hynny am y camau nesaf gyda'r Archifau Gwladol, yr unig asesiad ffurfiol o effaith a gynhaliwyd hyd yma yw deall y costau cysodi. Fel y nodir ym mharagraff 96 o'r Memorandwm Esboniadol i'r Bil, codir ffioedd ar Lywodraethau ac adrannau'r DU o dan y contract gwasanaethau cyhoeddi a ddyfernir gan yr Archifau Gwladol ar ran Argraffydd y Brenin. Roedd tystiolaeth y Llywodraeth i'r Pwyllgor ar y Bil hwn yn cynnwys esboniad o'r costau uwch y mae Llywodraeth Cymru yn eu talu oherwydd y costau cysodi sy'n gysylltiedig â chyhoeddi 'offerynnau statudol Cymru' ar hyn o bryd - gweler hefyd baragraffau 124 i 127 o'r Memorandwm Esboniadol.

Nid ydym o'r farn fod angen inni ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg ar y mater hwn, ond fel mater o arfer da byddem bob amser yn croesawu barn y Comisiynydd ac eraill ar foderneiddio dulliau cyhoeddi deddfwriaeth Cymru. Ac os hoffai Aelodau'r Pwyllgor rannu unrhyw syniadau ynglŷn â fformat offerynnau statudol ac is-ddeddfwriaeth arall, byddwn yn falch o sicrhau bod y swyddogion perthnasol ar gael.

Yn gywir,

Julie James AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Cyflawni
Counsel General and Minister for Delivery

² Crybwyllir ym mharagraff 127 o'r Memorandwm Esboniadol